

Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych : wybór literatury ze zbiorów Biblioteki Pedagogicznej im. gen. bryg. prof. Elżbiety Zawackiej w Toruniu (książki z lat 1993-2019, artykuły z czasopism z lat 2011-2019)

Książki

1. Andrzejewska, Anna
Dzieci i młodzież w sieci zagrożeń realnych i wirtualnych : aspekty teoretyczne i empiryczne / Anna Andrzejewska. - Warszawa : Difin, 2014.
2. Braun, Andrea
Mniej... to często znaczy więcej czyli Jak radzić sobie z dziecięcą konsumpcją i zapobiegać uzależnieniom / Andrea Braun ; tł. [z niem.] Agnieszka Trąbska. - Kielce : Wydawnictwo Jedność, 2001.
3. Cyrklaff-Gorczyca, Magdalena
Biblioterapia w edukacji z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia / Magdalena J. Cyrklaff. - Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2014.
4. Dziewięcki, Marek
Integralna profilaktyka uzależnień w szkole : krótki poradnik psychologiczny / Marek Dziewięcki. - Kraków : "Rubikon", [2003]. **Publikacja dostępna w czytelniku**
5. Franaszczuk-Truszkowska, Marta
Biblioterapia dla klas IV - VI szkoły podstawowej / Marta Franaszczuk-Truszkowska. - Gdańsk : Harmonia, 2006.
6. Gaś, Zbigniew B.
Uzależnienia : skuteczność programów profilaktyki / Zbigniew B. Gaś. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1994. **Publikacja dostępna w czytelniku**
7. Goldstein, Arnold P.
Umiejętności chroniące (odmawiania) : zapobieganie narkomanii wśród młodzieży / Arnold P. Goldstein, Kenneth W. Reagles, Lester L. Amann ; [tł. Włodzimierz Czajer]. - Warszawa : Katolicka Fundacja Pomocy Osobom Uzależnionym i Dzieciom "Karan", cop. 2001. **Publikacja dostępna w czytelniku**
8. Jakubowska, Barbara
Zanim spróbujesz : program profilaktyki uzależnień dla uczniów / [aut. Barbara Jakubowska et al. ; oprac. całości Alicja Pacewicz] ; Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. - [Wyd. 3 popr.]. - Warszawa : PARPA, 1994.
9. Jakubowska, Hanna
Promocja zdrowia i profilaktyka uzależnień : przewodnik nauczyciela szkoły podstawowej i gimnazjum : ścieżka międzyprzedmiotowa / Hanna Jakubowska. - Wyd. 2 popr. - Warszawa ; Łódź : Wydaw. Szkolne PWN, 2001. **Publikacja dostępna w czytelniku**
10. Jankowska, Jolanta
Interwencja profilaktyczna w szkole / Jolanta Jankowska. - [Warszawa] : Raabe, 2013.
11. Jędrzejko, Mariusz

- Narkotyki i nowe substancje psychoaktywne : zjawisko, zagrożenia, profilaktyka / Mariusz Z. Jędrzejko, Tomasz Białas, współpraca autorska Zbigniew Stańczak. - Wydanie III zmienione, uzupełnione i uaktualnione. - Warszawa : Oficyna wydawnicza ASPRA ; [Milanówek] : Centrum Profilaktyki Społecznej Oficyna Wydawnicza von Velke, 2019.
12. Krasowska, Aleksandra
Profilaktyka na co dzień : alkohol w życiu nastolatków / Aleksandra Karasowska. - Warszawa : Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, 2005.
13. Kielbasa, Beata
Profilaktyka uzależnień / [aut. Beata Kielbasa ; red. merytoryczna Katarzyna Mitka, Natalia Szala]. - Sosnowiec : Wydawnictwo Projekt-Kom, cop. 2007.
14. Kielbasa, Beata
Profilaktyka uzależnień / [aut. Beata Kielbasa ; red. merytoryczna Katarzyna Mitka, Natalia Szala]. - Sosnowiec : Wydawnictwo Projekt-Kom, cop. 2007.
15. Kozak, Stanisław
Patologia fonoholizmu : przyczyny, skutki i leczenie uzależnienia dzieci i młodzieży od telefonu komórkowego / Stanisław Kozak. - Warszawa : Difin, 2013.
16. Łakomski, Marian
Dlaczego integralny program profilaktyczny w szkole : pomoc dydaktyczno-wychowawcza dla nauczycieli i wychowawców / Marian Łakomski. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2004.
17. Łakomski, Marian
Pomóż uzależnionym! : integralny program profilaktyczny w szkole : poradnik dla nauczycieli i wychowawców / Marian Łakomski. - Wyd. 3. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2007.
18. Moczydłowska, Joanna
Profilaktyka w szkole dla młodzieży niedostosowanej społecznie : elementy programu i scenariusze zajęć dla uczniów klas VI szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych / Joanna Moczydłowska, Izabela Pełszyńska. - Rzeszów : "Fosze", [2004].
19. Moneta-Malewska, Maria
Narkotyki - inni biorą, ty nie musisz / Maria Moneta-Malewska, Joanna Wrześniowska. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2008.
20. Narkotyki i dopalacze : zjawisko, zagrożenia, rozpoznawanie zachowań, profilaktyka / redakcja naukowa: Mariusz Z. Jędrzejko, Mirosław Kowalski ; współpraca: Bronisław P. Rosik, Tomasz Zagajewski. - Warszawa : Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR ; Milanówek : Centrum Profilaktyki Społecznej - Oficyna Wydawnicza von Velke, 2016.
21. Piasecka, Małgorzata
Środowiskowe ograniczanie czynników ryzyka uzależnienia młodzieży szkolnej od substancji psychoaktywnych / Małgorzata Piasecka. - Kraków : Akademia Ignatianum : Wydawnictwo WAM, 2015.

22. Program Fantastyczne Możliwości : podręcznik dla nauczycieli / [wersję polską opracowali: Agnieszka Pisarska, Anna Borucka, Krzysztof Bobrowski, Krzysztof Ostaszewski Katarzyna Okulicz-Kozaryn ; przy współpracy Bożeny Kosińskiej ; tłumaczenie Janina Golińska]. - Warszawa : Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2017.
23. Servais, Ernst
Zanim nie jest za późno : zapobieganie uzależnieniom w społecznościach lokalnych : praktyczny podręcznik dla każdego - dla nauczycieli, rodziców i wychowawców / Ernst Servais. - [Wrocław : Zakład Badawczo-Konsultingowy Tuan, [1994].
24. Szkolny program profilaktyki na poziomie szkoły podstawowej / red. Barbara Bleja. - Toruń : Wydawnictwo BEA Książki Edukacyjne, 2004.
25. Wojcieszek, Krzysztof
Wygrać życie : szkolny program profilaktyki / Krzysztof Wojcieszek. - Kraków : Wydawnictwo Rubikon, 2002.
26. Zajączkowski, Krzysztof
Uzależnienia od substancji psychoaktywnych / Krzysztof Zajączkowski. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, cop. 2003.
27. Zajączkowski, Krzysztof
Profilaktyka uzależnień a wartości : przewodnik dla rodziców i wychowawców / Krzysztof Zajączkowski. - Kielce : Wydawnictwo Jedność, 2002. **Publikacja dostępna w czytelni**
28. Zajączkowski, Krzysztof
Uzależnienia od substancji psychoaktywnych / Krzysztof Zajączkowski. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, cop. 2003.
29. Zdrowo żyć = pięknie żyć : scenariusze profilaktyczne / red. wydaw. Anna Grochowska-Piróg. - Kraków : Wydawnictwo Rubikon, [2010].

Co można polecić rodzicom

30. Dimoff, Timothy
Jak rozpoznać czy dziecko sięga po narkotyki / Timothy Dimoff, Steve Carper ; [tł.: Jan Piotrowski i Łukasz Roniker]. - Warszawa : Elma Books, 1993.
31. Rekomendowane programy profilaktyki uzależnień / [nadzór merytoryczny Tomasz Kowalewicz]. - Warszawa : Fundacja Praesterno, cop. 2016.
32. Rogers, Peter D.
Narkotyki i nastolatki : zagrożenia, zapobieganie, leczenie / Peter D. Rogers, Lea Goldstein ; przekł. Leon Marian Kalinowski. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2004.
33. Sochocka, Kinga
Jak chronić dziecko przed nałogowymi zachowaniami : poradnik dla rodziców / opracowanie Kinga Sochocka, Karolina Van Laere. - Wydanie 3. - Warszawa : Fundacja Poza Schematami, 2018.
34. Van Laere, Karolina

Gdy nastolatkwie sięgają po alkohol : materiały edukacyjne dla rodziców i opiekunów nastolatków / [Karolina Van Laere, Anna Borucka, Kinga Sochocka, Agnieszka Pisarska, Janina Węgrzecka-Giluń, Joanna Sakowska ; opracowanie graficzne Marcin Franczak]. - Warszawa : Fundacja Poza Schematami, [201-].

35. Wojcieszek, Krzysztof
Nasze dzieci w "dżungli życia" : jak pomóc im przetrwać? / Krzysztof Andrzej Wojcieszek. - Kraków : Katarzyna Król, Wydawnictwo i Hurtownia Rubikon, cop. 2016.
36. Zajączkowski, Krzysztof
Nikotyna, alkohol, narkotyki : profilaktyka uzależnień : krótki poradnik psychologiczny / Krzysztof Zajączkowski. - Kraków : Wydawnictwo Rubikon, 2001.

Dla dzieci i młodzieży do samodzielnej lektury

37. Fantastyczne Możliwości : podręcznik dla lidera [ucznia] / [wersję polską opracowali: Agnieszka Pisarska, Anna Borucka, Krzysztof Bobrowski ; tłumaczenie: Janina Golińska]. - Warszawa : Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2017.
38. Kielbasa, Beata
Profilaktyka uzależnień / [aut. Beata Kielbasa ; red. merytoryczna Katarzyna Mitka, Natalia Szala]. - Sosnowiec : Wydawnictwo Projekt-Kom, cop. 2007.
39. Zubrzycka, Elżbieta
Alkohol i jego tajemnice : co musisz wiedzieć, zanim dorośniesz / Elżbieta Zubrzycka ; il. Monika Pollak. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2011. [**Dla dzieci i młodzieży 7–14 lat**]

Artykuły z czasopism

1. ABC programów profilaktycznych [**profilaktyka alkoholizmu**] / Agnieszka Górecka. // Remedium : miesięcznik poświęcony promocji zdrowego stylu życia i profilaktyce uzależnień. - 2013, nr 1, dod. Pomarańczowe Forum, s. 16-17
2. ABC programów profilaktycznych [**profilaktyka alkoholizmu**] / Agnieszka Górecka. // Remedium : miesięcznik poświęcony promocji zdrowego stylu życia i profilaktyce uzależnień. - 2013, nr 2, s. 24-25
3. Aby szkolna profilaktyka **narkomanii** nie była fikcją / Małgorzata Łoskot. // Głos Pedagogiczny. - 2019, nr 104, s. 6-10
4. **Alkohol** w życiu dzieci i młodzieży - rekonstrukcje biograficzne / Cezary Kurkowski. // Problemy Wczesnej Edukacji. - 2013, nr 2, s. [97]-104
5. Będziemy działać tak długo, jak długo będzie występował problem / Jarosław Buczek ; rozm. przepr. Anna Przybył. // Głos Pedagogiczny. - 2015, nr 72, s. 12-13
6. Cała prawda o **napojach energetycznych** / Aleksandra Kubala-Kulpińska. // Głos Pedagogiczny. - 2019, nr 108, s. 55-57

7. Czynniki zwiększające ryzyko wejścia w uzależnienie / Marta Makowiecka. // *Emocje : czasopismo wychowawców, pedagogów i psychologów szkolnych.* - 2012, nr 2, s. 49-50
[Warsztaty dla młodzieży]
8. Diagnoza podstawą przeciwdziałania **narkomanii** / Aleksandra Kubala-Kulpińska. // *Głos Pedagogiczny.* - 2018, nr 99, s. 59-62
9. Działania profilaktyczne okiem dyrektora / Grzegorz Wojnowski. // *Głos Pedagogiczny.* - 2011, nr 25, s. 29-31
10. **Fonoholizm** u dzieci i młodzieży. Jak rozpoznać, jak pomóc? / Magdalena Goetz. // *Głos Pedagogiczny.* - 2015, nr 71, s. 49-53
11. Front przeciw prochom [**profilaktyka narkomanii w szkole**] / Marek Sochacki ; rozm. przepr. Piotr Żak. // *Psychologia w Szkole.* - 2013, nr 2, s. 12-17
12. Halo, czy to już uzależnienie? : **fonoholizm**, czyli uzależnienie od telefonu / Magdalena Wasilewska. // *UczMy : kujawsko-pomorski przegląd oświatowy.* - 2017, nr 3, s. 41-42
13. Jesteś czysty? [**profilaktyka narkomanii w szkole**] / Joanna Lesińska. // *Głos Pedagogiczny.* - 2014, nr 58, s. 52-54
14. Metody pracy i edukacji w profilaktyce **uzależnień od czynności** dzieci i młodzieży / Beata Drychta. // *Remedium : miesięcznik poświęcony promocji zdrowego stylu życia i profilaktyce uzależnień.* - 2016, nr 12, s. 21-23
15. Nasz przyjaciel FreD [**profilaktyka narkomanii w szkole**] / Grażyna Bartuszek. // *Remedium : miesięcznik poświęcony promocji zdrowego stylu życia i profilaktyce uzależnień.* - 2013, nr 10, s. 30-31
16. Profesjonalne programy profilaktyczne w zapobieganiu zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży [**uzależnienia behawioralne**] / Anna Borkowska ; rozmawiały Kinga Sochocka, Karolina Van Laere. // *Remedium : miesięcznik poświęcony promocji zdrowego stylu życia i profilaktyce uzależnień.* - 2016, nr 12, s. 18-20
17. Profilaktyka [**alkoholizmu**], zagrożenia i co dalej...? / Eugeniusz Szymik. // *Nauczyciel i Szkoła.* - 2011, nr 1, s. 79-85
18. Profilaktyka **uzależnień psychoaktywnych** wśród młodzieży / Magdalena Gołek. // *Nowa Szkoła.* - 2011, nr 7, s. 35-38
19. Profilaktyka w szkołach / Robert Porzak. // *Remedium : miesięcznik poświęcony promocji zdrowego stylu życia i profilaktyce uzależnień.* - 2018, nr 12, s. 5-7
20. Profilaktyka zachowań ryzykownych w szkole / Alicja Pater ; rozm. przepr. Kinga Sochocka, Karolina Van Laere. // *Remedium : miesięcznik poświęcony promocji zdrowego stylu życia i profilaktyce uzależnień.* - 2016, nr 10, s. 8-10
21. Program i materiały szkoleniowe - zmiany w szkolnym programie profilaktyki i programie wychowawczym. // *Monitor Dyrektora Szkoły.* - 2015, nr 57, s. 26-33

22. Redukować czy wzmacniać...? : czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące w profilaktyce **uzależnień psychoaktywnych** wśród młodzieży / Magdalena Gołek. // Gazeta Szkolna. - 2011, nr 25/26, s. 8
23. Rodzice, szkoła i profesjonalna profilaktyka : w stronę dobrej współpracy / Szymon Grzelak. // Świat Problemów : miesięcznik poświęcony profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych. - 2014, nr 1, s. 12-18
24. **Scenariusz spotkania z rodzicami.** Temat: Gdy nastolatek sięgnie po **alkohol...** / Karolina Van Laere. // Remedium : miesięcznik poświęcony promocji zdrowego stylu życia i profilaktyce uzależnień. - 2015, nr 6, s. 14-15
25. Scenariusz wywiadówki z rodzicami "**Narkotyki** - wspólna sprawa rodziny i szkoły" / Małgorzata Łoskot. // Głos Pedagogiczny. - 2013, nr 48, s. 24-28
26. **Scenariusz zajęć profilaktycznych** dla młodzieży. Temat : Wyznaczam cele i tworzę swoje życie z NIE BO TAK / Karolina Van Laere, Kinga Sochocka. // Remedium : miesięcznik poświęcony promocji zdrowego stylu życia i profilaktyce uzależnień. - 2015, nr 7/8, s. 30-31
27. Sposoby pomocy w szkole dzieciom i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka / Anna Borucka, Agnieszka Pisarska. // Świat Problemów : miesięcznik poświęcony profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych. - 2015, nr 1, s. 17-21
28. Szkoła jako miejsce oddziaływań profilaktycznych / Bogusława Bukowska, Joanna Szymańska. // Remedium : miesięcznik poświęcony promocji zdrowego stylu życia i profilaktyce uzależnień. - 2014, nr 10, s. 1-4
29. Szkoła kontra **narkotyki**. Jak tworzyć politykę antynarkotykową krok po kroku / Aleksandra Kubala-Kulpińska. // Głos Pedagogiczny. - 2015, nr 72, s. 56-60
30. Temat : **Używk**om mówimy: NIE! / Magdalena Goetz. // Głos Pedagogiczny. - 2014, nr 58, s. 46-49
31. Tylko taki wiele znaczy, kto nie bierze **dopalaczy** : scenariusz spektaklu profilaktycznego / Dorota Olejnik. // Biblioteka w Szkole : czasopismo pracowników bibliotek oświatowych. - 2019, nr 6, s. 29-33
32. W mojej szkole nie ma narkotyków / Aleksandra Kubala-Kulpińska. // Monitor Dyrektora Szkoły. - 2015, nr 58, s. 58-61
33. Wskazówki do prowadzenia zajęć profilaktycznych / Kinga Kaczmarek, Karolina Van Laere. // Remedium : miesięcznik poświęcony promocji zdrowego stylu życia i profilaktyce uzależnień. - 2013, nr 3, dod. Remedium na **uzależnienia behawioralne**, s. 4-7
34. Znaczenie **edukacji rówieśniczej** w szkolnej profilaktyce uzależnień / Bożena Makowska. // Hejnał Oświatowy : kwartalnik Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Krakowie. - 2016, nr 11, dod. Dodatek Informacyjny dla Dyrektorów Szkół i Placówek Oświatowych, nr 2, s. 3-4

Oprac. Anna Wiligalska